

Reisjärven valtuustolle

Reisjärven kunnan tarkastuslautakunnan arviointikertomus vuodelta 2024

Puheenjohtajan katsaus

Tarkastuslautakunnalle on toimitettu tilinpäätös- ja toimintakertomusasiakirjat vuoden 2024 osalta. Ne on laadittu asiaan kuuluvan ohjeen mukaisesti. Niistä löytyvät riittävät ja kattavat tiedot kunnan eri toimialojen tilitapahtumista ja toiminnasta.

Tarkastuslautakunta on laatinut arviointikertomuksen kuntalain 121 § mukaan. Arviointikertomuksessa ei ole haluttu toistaa tilinpäätöksessä ja toimintakertomuksessa esille tulevia asioita.

Vuosi 2024 on ollut edelleen täynnä erilaisia haasteita. Erilaiset konfliktit maailmalla ja talouden arvaamattomuus lähinnä USA:n hallinnon taholta ovat aiheuttaneet Suomessakin heilahtelua, ja laineet ovat lyöneet kuntatalouden yli. Aiempi korkea korkotaso aiheutti Reisjärven kunnalle valtavat lisäkustannukset. Nyt korot ovat onneksi laskeneet ja tämän toivoisi tuovan pientä helpotusta tiukkaan kuntatalouteen. Reisjärven kunnan tilinpäätös on silti rajusti miinuksella, voidaan sanoa, että jopa katastrofaalinen. Tämä johtuu osaltaan isoista alaskirjauksista. Erittäin paha kolaus oli BBS:n konkurssi ja siitä johtuva alaskirjaus.

Tarkastuslautakunta

Valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten. Lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja.

Kuntalain 121 § mukaiset tarkastuslautakunnan tehtävät:

- 1) valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat;
- 2) arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
- 3) arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää;
- 4) huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;

- 5) valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi;
- 6) valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi ja talousarvioksi.

Kunnanhallitus voi poiketa tarkastuslautakunnan esityksestä lautakuntaa koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi ja talousarvioksi kunnan hallintosäännön ja talousarvioesityksen yhteensovittamiseen liittyvästä perustellusta syystä.

Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Lautakunta voi antaa valtuustolle muitakin tarpeellisena pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista.

Tarkastuslautakunnan kokoonpano:

Jäsen

Jarkko Savola, pj.
Tuomo Kinnunen, vpj.
Raili Hirvinen

Varajäsen

Niina Honkaperä
Juha Järvi
Tero Nyman

Työskentely:

Tarkastuslautakunta on kokoontunut tilikauteen 2024 liittyen kahdeksan kertaa ja lisäksi kaksi kertaa arviointikertomuksen laatimista varten. Arviointiaan varten lautakunta on kuullut useita viranhaltijoita.

Tilintarkastajaa on kuultu lautakunnassa tilintarkastuksen osalta. Tilintarkastusyhteisönä toimi TALVEA Julkishallinnon Palvelut Oy, vastuullisena tilintarkastajana Marko Paasovaara (JHT, KHT) ja hän on toiminut sihteerinä lautakunnan kokouksissa.

Tarkastuslautakunnan arviointi perustuu kunnanvaltuuston hyväksymään vuoden 2024 talousarvioon, kunnanhallituksen hyväksymään tilinpäätökseen, tilintarkastajan tarkastusraportteihin, tilintarkastuskertomukseen sekä tarkastuslautakunnan hankkimiin selvityksiin.

Hallintotoimi

Hallintotoimissa on ollut edellisten vuosien tapaan henkilöstön vaihtuvuutta ja resurssivajetta, jotka eivät ole olleet vaikuttamatta kunnan toimintaan ja etenkin tilinpäätöksen valmisteluun. Lisäksi on ollut havaittavissa, että kunnan ja Heta-palvelujen välillä on näkemyseroja mm. tilinpäätökseen liittyvien asioiden hoitamisesta.

Sivistystoimi

Varhaiskasvatuksen osalta toiminta on jatkunut edellisen vuoden tapaan lapsimäärän vakiintuessa 100-105 lapseen. Tulevaisuudessa lapsimäärän ennustetaan olevan n. 100 lasta. Viime syksynä valmistuneen remontin ansiosta Tuulenpesään saatiin lisää tiloja lapsille ja näin ollen paikkoja on nyt n. 85. Lisäksi varhaiskasvatus toimii myös Petäjähovin tiloissa.

Koulutoimen yrittäjäyyskasvatus on jatkunut edelleen yrittäjäyysreitin mukaisesti. Tähän on kuulunut esimerkiksi yrityskylä-vierailu. Lisäksi on osallistuttu aktiivisesti yhteistyötapahtumiin. Tästä on syytä antaa kunniaa opettajana toimivalle Mervi Niskakoskelle. Yläkoulun poikien muodostama yritys pääsi vierailemaan Helsingissä ja toivat osaltaan Reisjärveä tunnetuksi.

Koulutoimen osalta henkilökunnan ja opetuksen toiminnalliset mittarit toteutuivat hyvin.

Lukion osalta ajokortti on toiminut vetovoimatekijänä. Lukion tulokset valtakunnallisessa ja alueellisessa vertailussa ovat hyviä. Voidaankin todeta opetuksen olevan korkealla tasolla.

Vapaa-aikapuolella voidaan todeta oltavan aktiivisia. Erilaisia tapahtumia ja aktiviteetteja on järjestetty hyvin.

Kaiken kaikkiaan sivistys- ja koulutoimen osalta on jouduttu etsimään säästöjä kovalla kädellä. Koulukyyditysten kilpailutus tuo yllättävästi säästöjä. Säästyneillä rahoilla voidaan palkata nuoriso-ohjaaja.

Kaiken kaikkiaan olisi tärkeää, että vaikka taloudenpidon on oltava jatkossakin tarkkaa, se ei saa vaikuttaa järjestettävään opetukseen. Myös urheilun ja liikunnan sekä kulttuurin osalta pitäisi pystyä tarjoamaan kuntalaisille elämyksiä ja erilaisia kokemuksia.

Tekninen toimi

Teknisen toimen sektorilla vuonna 2024 toteutettiin päiväkotitöiden remontti. Se oli kunnostustoimenpide, mutta samalla saatiin Tuulenpesään lisää hoitopaikkoja. Hankkeeseen ryhdyttiin hiukan kiireellä keväällä 2024. Niinpä suunnittelu jäi hätäiseksi ja puutteelliseksi. Remontin edetessä tuli odottamattomia asioita, jotka johtivat määrärahan merkittävään ylitykseen. Ylitys käsiteltiin vasta syksyllä valtuustossa. Sinänsä aikataulullisesti hanke valmistui ajallaan.

Määrärahaylityksiä on kuluvalle valtuustokaudella käsitelty useaan kertaan jälkikäteen. Tämä on virheellinen toimintatapa. Tästä on tilintarkastuskin huomauttanut. Määrärahaylitykset tulee jatkossa käsitellä silloin kun tieto ylityksen tarpeesta tulee.

Vuonna 2024 toteutettiin myös Honkalinnan remontti kun Mäntykodin asukkaat siirrettiin sinne. Hanke toteutettiin kunnan urakkana ja työn toteutti rakennusyritys. Remontti sujui asianmukaisesti.

Varhaiskasvatuksen ja koulun ruoanvalmistus vaihdettiin 1.7.2024 alkaen takaisin omaan

valmistukseen. Vaihdoxsesta on saatu runsaasti positiivista palautetta mikä oli tavoitteenakin ja odotettua.

Vesistöjen kunnostustyöt jatkuivat edelleen vuonna 2024. Kunnan kiinteistöjen ja kunnan rivitalojen normaalia kunnossapitoa toteutettiin. Yksi rivitalo on niin huonokuntoinen, että se on jätetty tyhjilleen.

Asioiden valmistelussa on tärkeää huomioida kaikki näkökohdat ja asianosaiset tasapuolisesti. Valmistelija käsittelee ja esittelee asiat tasapuolisesti ja päättäjät päättävät.

Konsernitilinpäätös

Konserniyritysten tilinpäätösten voidaan todeta olevan kautta linjan negatiivinen. Tilinpäätöstä tarkastellessa ei plussaa juuri näy.

Vuoden 2023 arviointikertomuksen käsittelyt

Vuoden 2023 arviointikertomus käsiteltiin valtuustossa 17.6.2024 § 46.

Kunnanhallitus on kokouksessaan 23.9.2024 § 259 antanut lausunnon vuoden 2023 arviointikertomukseen. Lausunto on annettu valtuustolle tiedoksi 30.9.2024 § 67.

Sidonnaisuusilmoitukset

Sidonnaisuusilmoituksia on käsitelty tarkastuslautakunnassa 26.11.2024 § 67, mutta niitä ei ole viety tiedoksi valtuustolle.

Edelleen sidonnaisuusilmoituksia on käsitelty tarkastuslautakunnassa 6.5.2025 § 24. Sidonnaisuusilmoitukset kaikkiaan 24 kpl tulee tuoda tiedoksi valtuustolle valtuuston kesäkuun 2025 kokouksessa.

Hyvinvointisuunnitelman toteutuminen

Tarkastuslautakunnan tulee arvioida kerran valtuustokaudessa kuinka terveyden ja hyvinvoinnin mittarit ovat toteutuneet hyvinvointisuunnitelmassa laadittuihin määreisiin. Reisjärven kunnassa tällainen suunnitelma vuosille 2024-2027 on hyväksytty valtuustossa 17.06.2024 § 48. Aiemmin varsinainen suunnitelma on puuttunut, joten ei ole voitu määrittää onnistumista tämän kautta. Satu Oikarinen on kuitenkin tehnyt hyvää työtä tällä alueella. Jatkossa työtä helpottaa, että uudessa suunnitelmassa on selkeästi määriteltä mittarit, joihin peilata onnistumisia ja työn tuloksia.

Yhteenveto

Reisjärven kunnan tilinpäätökset ovat jo useana vuonna olleet myöhässä ja niissä on ollut paljon korjattavaa. Tästä on myös tilintarkastus huomauttanut. Tilinpäätösten käsittely on ollut huolimatonta ja puutteellista. Pyydettyjä korjauksia on jouduttu tekemään useita kertoja. Tämän vuoden alijäämä on valtava kunnan kokoon nähden. Osa syy on varmasti suuri vaihtuvuus viranhaltijoiden osalta. Jatkossa voidaan edellyttää huomattavasti parempaa yhteistyötä tilintarkastusyhteisön ja Heta-palveluluiden kanssa vuoden mittaan. Samoin tulee kiinnittää erityistä huomiota aikatauluihin ja tilinpäätöksen sisältöön, jotta aikataulut pysyisivät niille annetuissa puitteissa ja korjaustarpeet voitaisiin minimoida.

Konsernihallitusten kokouskutsut ovat tavoittaneet asianomaiset paremmin. Tämä on hyvä asia ja aiemmin tarkastuslautakunta on joutunut huomauttamaan huonosta tiedonkulusta ja kokouskutsujen puutteesta. Läpinäkyvyyden lisäämiseksi konsernihallitusten kokoonpanot voisivat olla kunnan nettisivuilla nähtävissä.

Jääviysasioihin olisi hyvä paneutua huolella, jotta asioiden käsittely suotta vaikeutuisi. Tämä sekä turhien jääväyksien että jääväämättömyyksien osalta.

Valtuustoaloitteiden käsittelyaikatauluihin tulisi myös kiinnittää huomiota.

Talouden tasapainottaminen jatkuu edelleen ja vaatii kaikilta toimialoilta tiukkaa talouskuria.

Määrärahamuutokset tulee tuoda valtuuston päätettäväksi heti kun niitä ilmaantuu.

Edessä on varmasti haastavia aikoja. Tätä vasten peilaten myös Reisjärvi tulee tarvitsemaan tuloja uusista tulonlähteistä kuten esimerkiksi tuuli-, aurinko- ja bioenergiasta.

Tarkastuslautakunta esittää, että valtuusto pyytää arviointikertomuksessa julkituoduista havainnoista ja suosituksista vastauksen kunnanhallitukselta lautakuntien käsittelyn jälkeen 31.10.2025 mennessä.

Allekirjoitukset

Reisjärvellä 10. kesäkuuta 2025

Tarkastuslautakunta

Jarkko Savola, pj.

Tuomo Kinnunen, vpj.

Raili Hirvinen, jäsen

SIGNATURES

ALLEKIRJOITUKSET

UNDERSKRIFTER

SIGNATURER

UNDERSKRIFTER

This documents contains 5 pages before this page
Dokumentet inneholder 5 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 5 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument indeholder 5 sider før denne side

Detta dokument innehåller 5 sidor före denna sida

authority to sign
representative
custodial

asemavaltuus
nimenkirjoitusoikeus
huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt
firmateckningsrätt
förvaltare

autoritet til å signere
representant
foresatte/verge

myndighed til at underskrive
repræsentant
frihedsberøvende